

میزگردی با حضور علما و طلاب افغان

طلاب مهاجر و رسالت تبلیغ

قوی است، تعداد افراد داوطلب هم زیاد است اما فعلا در جامعه المصطفی که متولی طلاب غیر ایرانی است، از افغان ها پذیرش ندارد مگر خیلی استثنای باشد که تقریباً غیر قابل احتساب است. البته در نسل فعلی مهاجران اشتیاق به شدت نسل اول در ابتدای انقلاب اسلامی نیست.

آیت الله هاشمی: رسانه های نوشتاری در طول سه دهه مهاجرت نه تنها بیانگر حقوق، خواسته ها، وضعیت و چالش های مهاجران نبوده اند بلکه عامل تنش بین دو ملت ایران و افغانستان بودند، نمونه اش ماجرای خفاش شب که پیش از هر تحقیقی به مهاجران نسبت داده شد و همه جامعه را ترسانند، و از این لحاظ بایستی عذر خواهی کنند. اما در پاسخ به اصل سؤالات، چرا این پرسش به وجود می آید که تعداد طلاب افغان زیاد است و فرزندان مهاجران دنبال طلبه شدن هستند؟ این نشان می دهد این سوال در متن جامعه ایرانی است و تعداد طلاب افغان را کثیر می بیند. چرا چنین سوالی درباره مصر مطرح نمی شود؟ الازهر یک میلیون و دویست هزار نفر عضو از گروه های مختلف دارد. چرا آن ها طلبه شدند؟ چرا در پاکستان این گونه است؟ چرا جامعه مصر و پاکستان از خود نمی پرسند که طلبه های خارجی در کشورشان چه کاری می کنند؟ این سوال در جایی مطرح می شود که باید پاسخگو و رهبر شیعیان جهان باشد! چرا با حضور ۱۲۰۰ طلبه افغان در ایران، چنین سوالی مطرح می شود؟ اصل هجرت و کوچیدن از یک دوره ای، عقلایی بوده است، علاوه بر این اسلام هم به آن تاکید نموده و موضوع هجرت در تاریخ اسلام دارای یک پیشینه ممتد است.

امیر جلیلی نژاد | علما و طلاب علوم دینی جزئی از جامعه نخبگانی مهاجران افغان هستند که بخش قابل توجهی از آنها در جامعه المصطفی العالمیه و بخشی دیگر در مدارس مختلف علمیه به کسب علوم دینی می پردازند. قبل از انقلاب نیز مهاجرت علمی از کشورهای همسایه برای بهرمندی از مدارس علمیه ایران وجود داشته اما پس از انقلاب اسلامی و ناامنی های موجود آمده در افغانستان این اقبال بیشتر شده است. در این میان این سوال وجود دارد که این طلاب فاضل پس از طی مراحل عالی در ایران چقدر به وطنشان بازگشته و در بازسازی فرهنگی و دینی آن کوشیده اند؟ موانع بازگشت و تبلیغ در افغانستان چیست؟ سهم و بهره مهاجران افغان مقیم ایران از طلاب مهاجر چقدر است؟ آیا روحیه جهادی و خط شکنی و تحمل دشواری های تبلیغ در میان ناامنی ها همچنان صفت تاریخی علما و طلاب علوم دینی است یا این روحیه تحت تاثیر فرهنگ دولتی قرار گرفته و همه چشم ها بسوی بودجه ها و اقدامات نهادهای متولی دوخته شده است؟ با هدف بررسی این سوالات، میزگردی با حضور آیت الله سید حیدر علوی نژاد، آیت الله سید حسین هاشمی ارزگانی، حجج الاسلام قربان علی فصیحی، محمد علی فکوری، سید سجاد علوی از اساتید و محققین جامعه المصطفی (ص) و حیدر نجفی طلبه مدرسه آیت الله خویی برگزار کردیم که خلاصه آن در ادامه خواهد آمد.

چرا مهاجران افغان در ایران به حوزه های علمیه تمایل زیادی پیدا کرده اند؟

آیت الله علوی نژاد: استقبال از حوزه مربوط به دوران مهاجرت نیست، افغانستان مجتهدان صاحب نامی داشته است، مثل آیت الله فیاض، مرحوم آیت ا... واعظ و شخصیت های بسیار ارزنده دیگر، من سال ۵۳ در مشهد سطوح عالی را گذرانده ام. بنابراین مهاجرت و طلبگی رابطه مستقیم ندارند، البته انقلاب اسلامی باعث افزایش سرعت روآوردن به حوزه شد. انقلاب اسلامی ایران آغاز ورود افغانستانی ها به حوزه علمیه ایران نبود بلکه سابقه حضور در حوزه به هزار سال قبل می رسد، البته در آن زمان، طلبه شدن از دانشگاه رفتن

آسان تر بود و هنوز هم در ایران، دانشگاه رفتن از جمله طلبه جامعه المصطفی شدن که سیستم دانشگاهی دارد، سخت است؛ یکی از شرایطش این است که فرد از مهاجرت و مدارک آن دست بکشد، یعنی باید گذرنامه داشته باشد و برود از افغانستان ویزای تحصیلی بگیرد و دیگر مهاجر یا پناهنده محسوب نمی شود؛ در حالی که هنوز زمینه بازگشت به افغانستان وجود ندارد. علاوه بر این جمهوری اسلامی ایران هیچ طلبه تازه ای از داخل مهاجران نمی پذیرد. به طور کل ایران، افغانستانی ها را قبول نمی کنند، اگر این درب باز بود، می توانستیم روند طلبه شدن و علاقه مندی به آن را بررسی کرد. با این حال انگیزه طلبه شدن هنوز هم بسیار